

ЗАТВЕРДЖЕНА
Рішення тринадцятої сесії
обласної ради
від 26 березня 2008 року
№ 12-13/2008

ПРОГРАМА
підготовки дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського
піклування - випускників інтернатних закладів
до самостійного життя на 2008-2011 роки

1. Загальні положення

Питання виховання і захисту підростаючого покоління завжди є й будуть актуальними, адже діти – гарант самозбереження й поступу нації. Одним з критеріїв стану захисту прав дитини та її добробуту в державі є кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Незважаючи на активізацію зусиль держави щодо поліпшення становища підростаючого покоління, створення умов для його гармонійного розвитку, у країні щорічно на тлі зменшення кількості населення віком до 18 років збільшується чисельність дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Ряд законів України, актів Президента України та Уряду держави закріпили пріоритетність сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Однак, не зважаючи на задекларовані державні пріоритети, традиційною формою влаштування дітей, які з різних причин втрачають можливість виховуватися в рідній сім'ї, залишається їх утримання в інтернатних закладах.

За роки глибоких трансформацій українського суспільства виникли істотні проблеми з подальшим влаштуванням дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, після закінчення навчання в інтернатному закладі. Практично зруйновано систему післяінтернатного влаштування такої дитини, і, передусім, забезпечення житлом, працевлаштування. Після випуску жоден заклад, жодна служба юридичної

відповідальності за адаптацією випускників до самостійного життя та їхнє життєзабезпечення не несе. А ті організації, які мають надавати допомогу такій молоді, як свідчить практика, діють неефективно.

Нездатність випускників інтернатних закладів вирішувати реальні життєві проблеми, обмеження простору спілкування, регламентація дій призводять до формування специфічних якостей особистості, що ускладнює адаптацію дітей-сиріт до дорослого життя у відкритому соціумі.

Як результат, після випуску з інтернатів кожний п'ятий вихованець стає бомжем, кожен другий вдається до протиправних дій, стає злочинцем. Державний механізм соціального захисту таких дітей у багатьох випадках явно не спрацьовує.

Самостійне життя випускників у постінтернатний період можна оцінювати як результат діяльності державних структур, зусиль спеціалістів, які працюють з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування. Після виходу із інтернатного закладу переважна кількість дітей має проблеми, пов'язані не лише з відсутністю житла, пошуком роботи, організацією побуту, харчуванням, а й взаємодією із широким соціумом, організацією вільного часу, одержанням медичної допомоги, створенням та збереженням власної сім'ї та багатьма іншими проблемами.

Станом на 1 жовтня 2007 року в області нараховується 2572 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, з яких 640 перебуває в інтернатних закладах.

Прийняття Програми зумовлено необхідністю виконання законів України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування», «Про охорону дитинства», «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю», указів Президента України від 15.07.2005 року №1086/2005 «Про першочергові заходи щодо захисту прав дітей», від 04.05.2007 року

№376/2007 „Про додаткові заходи щодо захисту прав та законних інтересів дітей”.

Термін реалізації Програми – 2008-2011 роки.

2. Мета й основні завдання Програми.

Метою Програми є створення умов для реалізації державних гарантій і конституційних прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, шляхом концентрації зусиль органів державної влади та місцевого самоврядування щодо підготовки дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування - випускників інтернатних закладів, до самостійного життя.

Основними завданнями Програми є:

- 2.1. Створення умов для забезпечення права дитини на збереження або поновлення контактів з біологічною родиною, родинним оточенням.
- 2.2. Навчання, підвищення кваліфікації педагогічних працівників, які опікуються дітьми-сиротами.
- 2.3. Вивчення індивідуальних потреб кожної дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування.
- 2.4. Залучення широкої громадськості до спонсорської допомоги дітям-сиротам.
- 2.5. Проведення широкої інформаційної кампанії, розповсюдження соціальної реклами щодо виховання у громаді милосердного ставлення до дитини-сироти.
- 2.6. Формування культури національного усиновлення, підвищення поінформованості населення з питань усиновлення дітей-сиріт.

3. Організаційне забезпечення

- 3.1. Забезпечити проведення тренінгів «Соціальна адаптація дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають в інтернатних закладах та навчаються в загальноосвітніх школах”.

Обласний центр соціальних служб
для сім'ї, дітей та молоді, управління
освіти і науки обласної державної
адміністрації, районні державні
адміністрації, виконкоми міських
(міст обласного значення) рад
Щорічно

3.2. Провести експертну оцінку індивідуальних потреб дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які виховуються у Вовковинецькій і Головчинецькій ЗОШ I-III ступенів, обласному спеціалізованому будинку дитини «Берізка», обласному дошкільному дитячому будинку спеціального призначення.

Обласний центр соціальних служб
для сім'ї, дітей та молоді
2008 рік

3.3. Підготувати і прийняти районні, міські програми забезпечення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, упорядкованим житлом.

Районні державні адміністрації,
виконкоми міських
(міст обласного значення) рад
2008 рік

3.4. Провести аналіз матеріального та соціального забезпечення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають в інтернатних закладах області, створити банк даних потреб вказаної категорії дітей, довести його до відома керівників районів і міст.

Служба у справах дітей, управління
освіти і науки, охорони здоров'я
обласної державної адміністрації,
обласний центр соціальних служб для
сім'ї, дітей та молоді
I півріччя 2008 року

3.5. Забезпечити здійснення соціального супроводу дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування - випускників навчальних закладів.

Обласний центр соціальних служб
для сім'ї, дітей та молоді, районні
державні адміністрації, виконкоми
міських (міст обласного значення) рад
Постійно

3.6. Забезпечити всіх дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування - випускників інтернатних закладів «Кишеньковими книжками для випускників інтернату».

Обласний центр соціальних
служб для сім'ї, дітей та молоді
Щорічно

3.7. Забезпечити функціонування Державного закладу «Обласний соціальний гуртожиток» для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Обласний центр соціальних служб
для сім'ї, дітей та молоді
Постійно

3.8. Забезпечити при потребі пріоритетне влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в обласний центр соціально-психологічної допомоги.

Обласний центр соціальних служб
для сім'ї, дітей та молоді
Постійно

3.9. Вживати вичерпних заходів щодо залучення меценатів для надання спонсорської допомоги дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування.

Обласний центр соціальних служб
для сім'ї, дітей та молоді, управління
освіти і науки обласної державної
адміністрації, районні державні
адміністрації, виконкоми міських (міст
обласного значення) рад
Постійно

3.10. Організувати навчання вихователів інтернатних закладів з питань індивідуальної роботи з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, з урахуванням світового досвіду роботи з вказаною категорією дітей.

Обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, управління освіти і науки обласної державної адміністрації
2008 рік

3.11. Забезпечити навчання працівників інтернатних закладів з питань роботи за індивідуальними планами опіки.

Обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, управління освіти і науки обласної державної адміністрації
2008 рік

3.12. Організувати навчання вихователів, соціальних педагогів навчальних професійних закладів щодо здійснення соціального супроводу дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, управління освіти і науки обласної державної адміністрації
2008 рік

3.13. Забезпечити поширення експерименту щодо створення і функціонування родинних груп в інтернатних закладах області.

Обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, управління освіти і науки обласної державної адміністрації
2008-2011 роки

3.14. Організувати широку інформаційну кампанію, розповсюдження соціальної реклами щодо виховання у громаді милосердного ставлення до дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування.

Обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді
Постійно

3.15. Підготувати методичні рекомендації для працівників районних, міських центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді щодо організації роботи з біологічними батьками, рідними дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають в інтернатних закладах області, з метою їх повернення в сім'ю.

Обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді
2008 рік

3.16. Створити і забезпечити функціонування спеціалізованих формувань «Школа відповідального батьківства» в кожному інтернатному закладі області.

Обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, управління освіти і науки обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконкоми міських (міст обласного значення) рад
2008-2011 роки

3.17. Активізувати роботу щодо підвищення поінформованості населення з питань усиновлення громадянами України дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, формування культури національного усиновлення.

Обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, служба у справах дітей обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконкоми міських (міст обласного значення) рад
2008 рік

3.18. Забезпечити систематичний контроль за якістю виховання в інтернатних закладах, дотриманням прав та законних інтересів дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Управління освіти та науки, служба у справах дітей обласної державної адміністрації
Постійно

4. Фінансове забезпечення Програми

Фінансування Програми передбачається здійснювати за рахунок коштів державного, обласного бюджету, коштів міжнародних організацій та інших не заборонених чинним законодавством джерел згідно з додатком.

5. Очікувані результати виконання Програми

Реалізація Програми дасть змогу:

- 5.1. Розпочати вирішення механізму житлового забезпечення дітей, які не мали житла до направлення в державні інтернатні заклади або на виховання в сім'ї громадян.
- 5.2. Встановити шефство над кожною дитиною з боку меценатів та благодійників над кожною дитиною-сиротою.
- 5.3. Посилити відповідальність посадових осіб щодо встановлення опіки над майном та житлом дитини-сироти.
- 5.4. Створити належні умови для фізичного, розумового і духовного розвитку кожної дитини-сироти, забезпечити соціальний захист дітей, набуття ними належної освіти, опанування навичок до самостійного життя.
- 5.5. Скординувати зусилля органів освіти та системи центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді на захист права кожної дитини-сироти мати можливість потрапити в сімейне виховання.
- 5.6. Реалізувати права дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, на спілкування з біологічною сім'єю, родинним оточенням.
- 5.7. Запровадити чітку систему співпраці працівників інтернатних закладів та соціальних служб.